

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY**

(19) **PL**

(11) **241594**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **432276**

(22) Data zgłoszenia: **18.12.2019**

(51) Int.Cl.

F41A 17/00 (2006.01)

F41A 17/44 (2006.01)

F41A 17/02 (2006.01)

F42D 5/00 (2006.01)

(54) **Sposób dezaktywacji broni strzeleckiej w warunkach polowych, zwłaszcza broni strzeleckiej kalibru 7,62x51 i pokrewnym dla amunicji z kryzą wewnętrzną**

(43) Zgłoszenie ogłoszono:
28.06.2021 BUP 13/21

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:
31.10.2022 WUP 44/22

(73) Uprawniony z patentu:

**AKADEMIA KALISKA IM. PREZYDENTA
STANISŁAWA WOJCIECHOWSKIEGO,
Kalisz, PL**

(72) Twórca(y) wynalazku:

**IRENEUSZ TEODOR DZIUBEK, Kalisz, PL
ANDRZEJ KRZYSZTOF KOŁODZIEJ,
Kalisz, PL
KRZYSZTOF TALAŚKA, Poznań, PL
GRZEGORZ DOMEK, Bydgoszcz, PL**

(74) Pełnomocnik:

rzec. pat. Barbara Urbańska-Łuczak

PL 241594 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest sposób dezaktywacji broni strzeleckiej kalibru 7,62x51 NATO i pokrewnym dla amunicji z kryzą wewnętrzną.

Model naboju posiadającego tak zwany wtok, czyli *kryzę wewnętrzną* – z calowym oznaczeniem cywilnym .308 Winchester – został skonstruowany w roku 1952, w amerykańskiej firmie Winchester, z założeniem, że będzie to amunicja sportowa. W roku 1954 wprowadzono ją jako regulaminową amunicję karabinową w całym Pakcie Północnoatlantyckim (NATO). W ten sposób wojskowy nabój 7,62x51 – gdzie cyfry 7,62 oznaczają średnicę pocisku w milimetrach, a 51 – długość łuski zaczął być szeroko stosowany w karabinach maszynowych i wyborowych (snajperskich). Nabój .308 Winchester pozostał na rynku cywilnym, jako typ amunicji używanej do sztucerów myśliwskich i karabinów sportowych. W Polsce stał się popularny dopiero od końca lat 90. XX wieku po transformacji systemowej i wstąpieniu do NATO.

Polowy dezaktywator broni palnej w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym – przeznaczony jest zatem do zastosowania w nagłych sytuacjach: wojskowych kontyngentów wymuszających pokój; działań o charakterze kontrterrorystycznym; akcji sił specjalnych neutralizujących operacje sabotażowe bądź dywersyjne; policyjnych poczynań przeciwko bandytyzmowi i przestępczości zorganizowanej, szczególnie do dezaktywacji broni porzuconej lub przejętej w magazynach organizacji terrorystycznych, gdzie występuje natychmiastowa konieczność wyeliminowania tej broni z użytkowania, przy braku możliwości natychmiastowego jej zniszczenia lub wywiezienia poza miejsce zagrożenia.

Neutralizacja tego typu wyposażenia jest stosunkowo prosta w sytuacjach otwartej walki połączonej z odpowiednim zapleczem zabezpieczająco-logistycznym. Problemy pojawiają się wobec ujawnienia broni w dużej ilości – w postaci na przykład: zmagazynowanej, porzuconej czy odebranej. Historycznie doświadczono różnych rozwiązań – począwszy od prób zabierania jej w całości, usuwania istotnych części, bądź niszczenia – metodami gięcia, łamania, prasowania, czy nawet ogniowego wypalania. Wymaga to jednak sporych nakładów czasowych oraz osobowych.

W celu szybkiego, wyeliminowania tej broni z walki, bez wysiłku ze strony żołnierza oraz bez szczególnego osprzętu, opracowano sposób dezaktywacji broni strzeleckiej, który jest istotą przedstawionego wynalazku.

Sposób ten polega na tym, że dezaktywator wprowadza się w znany sposób do magazynka naboju, następnie odłącza się magazynek broni dezaktywowanej, odsuwa suwadło z zamkiem do ewentualnego wyrzucenia naboju z komory nabojoyej, po czym w znany sposób dołącza się magazynek z dezaktywatorami, odciąga suwadło z zamkiem w tylne położenie, następnie naciska się język spustowy do zwolnienia zaczepu, i wywołania ruchu suwadła w kierunku komory nabojoyej, podczas którego dezaktywator zostaje wysunięty z magazynka i wsunięty do komory nabojoyej, zaś jego część prowadząca do lufy, po czym, pod wpływem energii od siły napięcia sprężyny suwadła, zbija dezaktywatora, który zostaje przesunięty w głąb korpusu, powodując skośną powierzchnią obrót zakleszczacza wokół osi i uniesienie go ku górze tak, że zęby zakleszczacza wbijają się w powierzchnię komory nabojoyej, do zablokowania lufy, po czym odłącza się magazynek z dezaktywatorami.

Podstawa działania dezaktywatora broni strzeleckiej w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym – sprowadza się do osadzania go w komorze nabojoyej broni z wykorzystaniem danego podajnika (magazynka, taśmy, a nawet bezpośrednio ręcznego umieszczenia go w komorze nabojoyej) i polega na tym, że stanowi on specjalnie opracowany blokownik o średnicy zewnętrznej i kształcie identycznym jak nabój w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym – ale bez kryzy wewnętrznej (wroku). W centralnym otworze blokownika osadzony jest przewodnik, usytuowany w przedniej części korpusu blokownika, o średnicy zewnętrznej jak kaliber lufy, przy czym przewodnik ma kształt zbliżony do pocisku, zaś w środkowym krańcu centralnego otworu blokownika osadzony jest trwale trzpień, który jest podstawą zakleszczacza, mającego postać specjalnej listwy zakończonej ostrzami rozporowymi, usytuowanymi we wzdlużnych szczelinach korpusu blokownika.

Dzięki zastosowaniu rozwiązania według wynalazku uzyskano następujące efekty techniczno-użytkowe:

- zwiększenie bezpieczeństwa powszechnego w zakresie zapewnienia dodatkowego i pewnego zabezpieczenia broni w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną);

- ogólne i wielowariantowe zwiększenie bezpieczeństwa czynności realizowanych przez uprawnionych przedstawicieli organizacji zhierarchizowanych – wobec przeciwnika wyposażonego w broń o kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną);
- dodatkowe zabezpieczenie broni w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną) przed dostępem nieuprawnionych osób trzecich;
- wykorzystanie systemu dezaktywacji przez placówki muzealne i inne podobne – wobec różnorodnych potrzeb i konieczności wystawienniczych;
- możliwość polowej neutralizacji broni w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną) w postaci magazynowanej, porzuconej czy odebranej;
- system neutralizacji jest: prosty, szybki, o niewielkiej masie własnej i bez szczególnych wyzwań o charakterze logistycznym;
- dezaktywator uniemożliwia jakiekolwiek wykorzystanie broni zgodnie z jej pierwotnym przeznaczeniem;
- istnieje wizualna demonstracja niemożności zaryglowania (załadowania) broni – nie można zatem nią grozić i przekonywać, że jest gotowa do strzału;
- wysokie utrudnienie deinstalacji (konieczne użycie wyspecjalizowanych narzędzi) w zakresie przywrócenia wcześniejszej sprawności broni;
- możliwość stosowania w szerokim zakresie broni w kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną);
- łukowe przejście powierzchni dennej blokownika w powierzchnię boczną – wyeliminowanie kryzy wewnętrznej – uniemożliwia wyjęcie dezaktywatora z komory naboowej podstawowymi narzędziami.

Przedmiot wynalazku, w przykładowym, lecz nie wyczerpującym wykonaniu, uwidoczniono na poniższym przykładzie dezaktywacji, przy czym dla lepszego ujawnienia sposobu, w pierwszej kolejności przedstawiono w schemacie na rysunku konstrukcję tego rozwiązania dla realizacji tego sposobu.

Polowy dezaktywator broni strzeleckiej o kalibrze 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną) do osadzania w komorze naboowej karabinu, jest blokownikiem 1 o średnicy i kształcie zewnętrznym jak średnica komory naboowej 2. Ma centralny kanał 3 z wzdłużną szczeliną 4 w powierzchni bocznej blokownika 1. W kanale 3 na osi 5 zamocowany jest wahliwie zakleszczacz 6, będący dźwignią zakończoną z jednej strony trzpieniem 7 do osadzania sprężyny 8, a z drugiej zakończony ostrzem 9 usytuowanym w szczelinie 4. W powierzchni dennej 10 blokownika suwliwie osadzony jest trzpień 11 zbijaka 12. Krańcowa strefa trzpienia 10 w położeniu przed blokowaniem wysunięta jest poza powierzchnię denną 9 dezaktywatora. Zbijak 12 ma w przekroju w płaszczyźnie przechodzącej przez oś zbijaka 12 i szczeliny 2 zarys trapezu, na którego powierzchni skośnej 17 opiera się kraniec zakleszczacza 6 z ostrzem 9.

Dezaktywator wprowadza się do magazynka 13 naboju, następnie odłącza się magazynek broni dezaktywowanej, odsuwa suwadło 12 z zamkiem do ewentualnego wyrzucenia naboju z komory naboowej, po czym dołącza się magazynek 13 z dezaktywatorami, odciąga suwadło 14 z zamkiem 15 w tylne położenie, następnie naciska się język spustowy do zwolnienia zaczepu, i wywołania ruchu suwadła 14 w kierunku komory naboowej 2, podczas tego ruchu dezaktywator zostaje wysunięty z magazynka 13 i wsunięty do komory naboowej 2, zaś jego część prowadząca do lufy. Pod wpływem energii od siły napięcia sprężyny 16 suwadła 14, zbijak 12 dezaktywatora zostaje przesunięty w głąb korpusu, powodując skośną powierzchnią obrót zakleszczacza 6 wokół osi 5 i uniesienie go ku górze tak, że ostrze 9 zakleszczacza 6 wbije się w powierzchnię komory naboowej 2, do zablokowania lufy, po czym odłącza się magazynek 13 z dezaktywatorami.

Oznaczenia

- 1 – blokownik
- 2 – komora nabojowa
- 3 – kanał
- 4 – szczelina
- 5 – oś
- 6 – zakleszczacz
- 7 – trzpień
- 8 – sprężyna
- 9 – powierzchnia denna
- 10 – strefa trzpienia
- 11 – trzpień zbijaka
- 12 – zbijak
- 13 – magazynek
- 14 – suwadło
- 15 – zamek
- 16 – sprężyna suwadła
- 17 – powierzchnia skośna

Zastrzeżenie patentowe

1. Sposób dezaktywacji broni strzeleckiej w warunkach polowych, zwłaszcza broni strzeleckiej kalibru 7,62x51 NATO i pokrewnym (dla amunicji z kryzą wewnętrzną), **znamienny tym**, że dezaktywator wprowadza się w znany sposób do magazynka naboju, następnie odłącza się magazynek broni dezaktywowanej, odsuwa suwadło z zamkiem do ewentualnego wyrzucenia naboju z komory nabojowej, po czym w znany sposób dołącza się magazynek z dezaktywatorami, odciąga suwadło z zamkiem w tylne położenie, następnie naciska się język spustowy do zwolnienia zaczepu, i wywołania ruchu suwadła w kierunku komory nabojowej, podczas którego dezaktywator zostaje wysunięty z magazynka i wsunięty do komory nabojowej, zaś jego część prowadząca do lufy, po czym, pod wpływem energii od siły napięcia sprężyny suwadła, zbijak dezaktywatora, który zostaje przesunięty w głąb korpusu, powodując skośną powierzchnią obrót zakleszczacza wokół osi i uniesienie go ku górze tak, że zęby zakleszczacza wbijają się w powierzchnię komory nabojowej, do zablokowania lufy, po czym odłącza się magazynek z dezaktywatorami.

Rysunek

